YOSHLAR ONGIGA DINIY TA’SIR VA UNING IJOBIY-SALBIY JIHATLARI

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti Maktabgacha ta’lim yo’nalish talabasi
Karimova Mohinur

Ushbu maqolada yoshlar ongiga diniy ta’sirning mohiyati, uning shakllanish omillari hamda ijobiy va salbiy jihatlari tahlil qilinadi. Jamiyatda muhim o‘rin tutuvchi Dinshunoslik nuqtai nazaridan qaralganda, din insonning dunyoqarashi, ma’naviyati va xulq-atvorini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi.

Ayniqsa, yoshlar ongida diniy qadriyatlarning to‘g‘ri shakllanishi ularning barkamol inson bo‘lib yetishishida katta ahamiyatga ega.Maqolada diniy ta’sirning ijobiy jihatlari sifatida axloqiy tarbiya, ma’naviy poklik, ijtimoiy mas’uliyat va insonparvarlik kabi fazilatlarning shakllanishi yoritiladi. Shu bilan birga, Islom dini va boshqa dinlarning asl g‘oyalarini noto‘g‘ri talqin qilish natijasida yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan salbiy holatlar — mutaassiblik, jaholat va ekstremistik qarashlar xavfi ham tahlil etiladi.

В данной статье анализируется сущность религиозного влияния на сознание молодежи, факторы его формирования, а также положительные и отрицательные стороны. С точки зрения религиоведения, религия является важным фактором, формирующим мировоззрение, духовность и поведение человека. Особенно большое значение имеет правильное формирование религиозных ценностей в сознании молодежи для становления их как гармонично развитых личностей.В статье раскрываются положительные стороны религиозного влияния, такие как нравственное воспитание, духовная чистота, социальная ответственность и развитие гуманистических качеств. Вместе с тем анализируются возможные негативные последствия

неправильного толкования истинных идей ислама и других религий, включая фанатизм, невежество и риск возникновения экстремистских взглядов.

This article analyzes the essence of religious influence on youth consciousness, the factors of its formation, as well as its positive and negative aspects. From the perspective of religious studies, religion is an important factor in shaping a person's worldview, spirituality, and behavior. In particular, the correct formation of religious values in the minds of young people plays a significant role in their development as well-rounded individuals.The article highlights the positive aspects of religious influence, such as moral education, spiritual purity, social responsibility, and the development of humanistic qualities. At the same time, it examines possible negative consequences of the misinterpretation of the true teachings of Islam and other religions, including fanaticism, ignorance, and the risk of extremist views.

Kalit so'zlar:

• Dinshunoslik

• Diniy ta'sir

• Yoshlar ongı

• Ma'naviyat

• Dunyoqarash

• Axloqiy tarbiya

• Ijobiy jihatlar

• Salbiy jihatlar

• Mutaassiblik

• Jaholat

• Ekstremizm

• Islom dini

• Insonparvarlik

• Ijtimoiy mas’uliyat

• Diniy qadriyatlar

Kirish:

Bugungi globallashuv va axborot oqimi tezlashgan davrda yoshlar ongiga turli g‘oyaviy, madaniy va diniy ta’sirlar tobora kuchayib bormoqda. Bu jarayon ularning dunyoqarashi, ma’naviy qadriyatlari hamda hayotiy yo‘nalishlarining shakllanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu nuqtai nazardan, yoshlar ongiga diniy ta’sir masalasi Dinshunoslik fanining muhim va dolzarb yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.Din jamiyat hayotida qadimdan muhim o‘rin egallab kelgan bo‘lib, u insonlarning axloqiy qarashlari, ijtimoiy munosabatlari va ma’naviy kamolotini shakllantirishda katta rol o‘ynaydi. Ayniqsa, yosh avlodning diniy qadriyatlarni to‘g‘ri anglab yetishi ularning barkamol shaxs sifatida yetishib chiqishida muhim ahamiyat kasb etadi. Islom dini ta’limotida ilgari surilgan ezgulik, adolat, sabr-toqat va insonparvarlik kabi g‘oyalar yoshlar tarbiyasida muhim tarbiyaviy ahamiyatga ega.Shu sababli, yoshlar ongiga diniy ta’sirning mohiyatini o‘rganish, uning ijobiy va salbiy jihatlarini tahlil qilish hamda to‘g‘ri yo‘naltirish masalalarini yoritish bugungi kunda muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega hisoblanadi.

Asosiy qism:

Dinshunoslik nuqtai nazaridan qaralganda, din inson hayotida faqat e’tiqod tizimi emas, balki uning dunyoqarashi, axloqi va ijtimoiy munosabatlarini shakllantiruvchi muhim omil hisoblanadi. Yoshlar ongiga diniy ta’sir esa ularning shaxs sifatida

shakllanishida hal qiluvchi bosqichlardan biridir. Chunki aynan yoshlik davrida insonning qadriyatlari, hayotga bo‘lgan qarashi va ma’naviy yo‘nalishi shakllanadi.

Diniy ta’sirning ijobiy jihatlari avvalo yoshlarni axloqiy jihatdan tarbiyalashda yaqqol namoyon bo‘ladi. Halollik, adolat, sabr-toqat, mehr-oqibat, kattalarga hurmat va kichiklarga izzat kabi fazilatlar yoshlar ongida mustahkamlanadi. Bu esa ularning jamiyatda to‘g‘ri yashashi, boshqalarga nisbatan hurmatli munosabatda bo‘lishi va mas’uliyatli inson bo‘lib yetishishiga yordam beradi. Islom dini ta’limotida bu kabi axloqiy qadriyatlar keng targ‘ib etilgan bo‘lib, ular yosh avlod tarbiyasida muhim o‘rin tutadi. Shuningdek, diniy qadriyatlar yoshlarni yomon illatlardan saqlanishga, to‘g‘ri yo‘l tanlashga va ma’naviy poklikka intilishga undaydi. Bu esa jamiyatda jinoyatchilik, giyohvandlik va boshqa salbiy holatlarning kamayishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Diniy tarbiya natijasida yoshlar vatanparvarlik, insonparvarlik va ijtimoiy mas’uliyat kabi tushunchalarni chuqur anglab yetadilar. Biroq diniy ta’sirning salbiy jihatlari ham mavjud bo‘lib, ular asosan dinni noto‘g‘ri tushunish yoki uni yuzaki talqin qilish natijasida yuzaga keladi. Ba’zi hollarda diniy bilimlarning yetishmasligi yoki noto‘g‘ri manbalarga tayanish yoshlarni mutaassiblik va jaholatga olib kelishi mumkin. Bu esa ularning erkin fikrlashiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Bundan tashqari, ayrim ekstremistik g‘oyalar yoshlar ongini chalg‘itib, ularni jamiyatdan ajratib qo‘yishga harakat qiladi. Shu sababli diniy ta’limni to‘g‘ri yo‘lga qo‘yish, ishonchli manbalardan foydalanish va sog‘lom diniy dunyoqarashni shakllantirish juda muhim hisoblanadi. Bu borada oilaning, ta’lim muassasalarining va jamiyatning hamkorligi katta ahamiyatga ega. Umuman olganda, diniy ta’sirni to‘g‘ri yo‘naltirish yoshlarning ma’naviy yetuk, ongli va mas’uliyatli insonlar bo‘lib shakllanishiga xizmat qiladi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, yoshlar ongiga diniy ta’sir masalasi jamiyatning ma’naviy rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Dinshunoslik nuqtai nazaridan din insonning dunyoqarashi, axloqi va hayotiy qadriyatlarini shakllantiruvchi kuchli omil

hisoblanadi. Ayniqsa, yosh avlodning to‘g‘ri diniy bilim va qadriyatlarga ega bo‘lishi ularning barkamol inson bo‘lib yetishishida asosiy omillardan biridir. Islom dini ta’limotida ilgari surilgan halollik, adolat, sabr-toqat va insonparvarlik kabi yuksak fazilatlar yoshlar tarbiyasida muhim tarbiyaviy ahamiyatga ega. Ushbu qadriyatlar yoshlarni to‘g‘ri yo‘lga boshlaydi, ularni yomon illatlardan saqlaydi hamda jamiyatda ijobiy muhit shakllanishiga xizmat qiladi. Shu bilan birga, diniy ta’sirning salbiy jihatlari ham mavjud bo‘lib, ularni bartaraf etish uchun yoshlar bilan to‘g‘ri ma’naviy-tarbiyaviy ish olib borish zarur. Dinni to‘g‘ri tushunish, ishonchli manbalarga tayanish va sog‘lom diniy dunyoqarashni shakllantirish orqali mutaassiblik va ekstremizm kabi salbiy holatlarning oldini olish mumkin. Umuman olganda, diniy ta’sirni to‘g‘ri yo‘naltirish yoshlarning ma’naviy barkamolligini ta’minlaydi hamda ularni ongli, mas’uliyatli va vatanparvar insonlar sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Qur’on – Asosiy muqaddas manba.
2. Hadis to‘plamlari (Imom Buxoriy, Imom Muslim rivoyatlari).
3. Imom Buxoriy. Sahih al-Buxoriy.
4. Imom Muslim. Sahih Muslim.
5. Abu Homid G‘azzoliy. Ihyo ulum ad-din.
6. Dinshunoslik asoslari: O‘quv qo‘llanma. Toshkent.
7. Ma’naviyat va diniy qadriyatlar bo‘yicha ilmiy maqolalar to‘plami.
8. Zamonaviy dinshunoslikka oid darslik va qo‘llanmalar.